

"ҚАЗАҚСТАН ҚОР БИРЖАСЫ" АҚ

"Қазақстан қор Биржасы" АҚ
Басқармасының шешімімен

(2021 жылдың 23 маусымындағы
№ 42 отырыс хаттамасы)
б е к і т і л г е н

2021 жылдың 07 шілдесінен бастап
қолданысқа енгізілді

Деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру **ЕРЕЖЕСІ**

Алматы қ.

2021

Осы Ережелер Қазақстан Республикасының заңнамасына және "Қазақстан қор биржасы" АҚ (бұдан әрі – Биржа) жарғысына сәйкес әзірленді және Биржаның сауда-саттық жүйесінде өткізілетін деривативтер нарығындағы туынды қаржы құралдарының сауда-саттығы бойынша есеп айырысуларды жүзеге асырудың шарттары мен тәртібін анықтайды.

1 бап. Негізгі ұғымдар мен шартты белгілер

1. Осы Ережелерде Биржаның "Қаржы құралдарымен мәмілелер бойынша клиринг қызметін жүзеге асыру ережесі" ішкі құжатында (бұдан әрі – Клиринг ережесі), сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында айқындалған ұғымдар мен терминдер пайдаланылады.
2. Осы Ережелердің мақсаттары үшін:
 - 1) банктік шот деп клирингілік қатысушының қазақстандық теңгедегі банктік шоты түсініледі, ол Биржадан осы клирингілік қатысушының талаптарын төлеуге түсетін ақшаны есепке алу үшін пайдаланылады;
 - 2) кепілдік жарна деп клирингілік қатысушының деривативтер нарығының клирингілік кепілдік қорына жасаған жарнасы түсініледі;
 - 3) кепілдікті қамтамасыз ету деп осындай ұғым Клиринг ережелерінде айқындалғандай, мәмілелердің орындалуын қамтамасыз ету мақсатында ескерілетін клирингілік қатысушыларды қамтамасыз ету түсініледі;
 - 4) қолжетімді сома деп Клиринг ережелеріне сәйкес клирингілік қатысушының пайдасына Биржаның корреспонденттік шотынан аудару үшін рұқсат етілген, деривативтер нарығы бойынша Биржаның ішкі есепке алу жүйесіндегі осы клирингілік қатысушының есептік шоттарында ескерілетін ақша сомасы мен күнделікті клиринг нәтижелері бойынша айқындалған кепілдік қамтамасыз ету сомасы арасындағы айырма болып табылатын ақша сомасы түсініледі;
 - 5) мәмілелер деп деривативтер нарығының Биржаның сауда-саттық жүйесінде жасалған туынды қаржы құралдарымен жасалатын мәмілелер түсініледі;
 - 6) есеп шоты деп Биржаның сауда-саттық жүйесінде жүргізілетін сауда-саттыққа байланысты есеп айырысулар бойынша ақшаны есепке алудың жалпы шарттары мен тәртібін реттейтін Биржаның ішкі құжатына сәйкес Биржаның ашылуы мен жүргізілуі клирингілік қатысушылардан Биржаның корреспонденттік шоттарына түсетін ақшаны Биржаның есепке алуы мақсатында жүзеге асырылатын Биржаның ішкі есеп жүйесі бойынша клирингілік қатысушының есеп шоты түсініледі.
3. Осы Ережелерде пайдаланылатын өзге де ұғымдар мен терминдер Қазақстан Республикасының заңнамасында және Биржаның басқа да ішкі құжаттарында айқындалған ұғымдар мен терминдерге ұқсас.
4. Осы Ережелерде пайдаланылатын ұғымдар мен терминдер Биржаның басқа ішкі құжаттарында, Биржаның хат алмасуында және Биржалық ақпаратта қолданылуы мүмкін.

2 бап. Есеп айырысулар туралы жалпы қағидалар

1. Есептеулерге мыналар кіреді:
 - 1) клирингілік қатысушылардың Биржаның пайдасына төлемдер жүргізуі:
клиринг нәтижелері бойынша айқындалған міндеттемелер сомасын Биржаның корреспонденттік шотына аудару арқылы Биржа алдындағы міндеттемелерін орындау мақсатында;

биржалық сауда-саттықта жасалатын мәмілелерді қамтамасыз ету мақсатында;

- 2) Биржаның клирингілік қатысушылардың пайдасына олардың өтініштеріне сәйкес клирингілік қатысушылардың банктік шоттарына ақша аудару арқылы төлемдер жүргізуі.
2. Клирингілік қатысушы үшін деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру үшін негіз болып табылады:
 - 1) Биржа алдындағы міндеттемелерді орындау кезінде – Клиринг ережелеріне сәйкес клирингілік қатысушыларға қалыптастырылған және ұсынылған клирингілік есептер;
 - 2) клирингілік қатысушылар мәмілелерді қамтамасыз ету ретінде Биржаның корреспонденттік шотына ақша есептеген кезде – клирингілік қатысушылар дербес айқындайтын құжаттар.
3. Биржа үшін деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша Биржа есептеулерін жүзеге асыру үшін негіз болып табылады:
 - 1) клирингілік қатысушылардың осы Ережелердің 8 бабына сәйкес жасалған өтініштері;
 - 2) Клиринг ережелеріне сәйкес қалыптастырылған клирингілік есептер.
4. Биржа есеп айырысуларды "төлемге қарсы төлем" режимінде жүзеге асырады, бұл Биржаның клирингілік қатысушының талабын орындауы осы клирингілік қатысушы клиринг Ережелеріне сәйкес (болған жағдайда) айқындалатын Биржа алдындағы өзінің қарсы міндеттемесін толық орындағаннан кейін ғана мүмкін болатындығын білдіреді.
5. Есеп айырысуды жүзеге асыру кезінде клирингілік қатысушы қазақстандық теңгені Биржаның корреспонденттік шотына есептеуді қамтамасыз етуге міндетті.

Клирингілік қатысушылардың ақшасын корреспонденттік шотқа есепке алынғанын растау үшін Биржа өзінің корреспондент-банкінің құжаттарын ғана басшылыққа алады. Клирингілік қатысушылар ұсынған құжаттарды мұндай растау ретінде биржа қабылдамайды және қарамайды.
6. Төлемдерді сәйкестендіру және клирингілік қатысушылардан Биржа алдындағы міндеттемелерін төлеу, жасалатын мәмілелер бойынша кепілдік жарналарды енгізу ретінде Биржаның корреспонденттік шотына түсетін меншікті және/немесе клиенттік ақшаны бөлек ішкі есепке алу мақсатында клирингілік қатысушылар төлем құжаттарында төлем түрін және Биржаның ішкі есеп жүйесіндегі есеп шоттары бойынша ақшаны бірдей бөлуге мүмкіндік беретін арнайы кодтарды көрсетуі тиіс.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген арнайы кодтар, сондай-ақ осы клирингілік қатысушының пайдасына ақша аударуды жүзеге асыру қажет болатын банк шотының деректемелерін айқындау мақсатында клирингілік қатысушы осы Ереженің 3 қосымшасының нысаны бойынша өтініш берген кезде белгіленуі тиіс.

Мұндай кодтардың тізімін Биржаның есеп айырысу бөлімшесіне жетекшілік ететін Биржа Басқармасының мүшесі бекітеді және Биржаның интернет-ресурсында жарияланады. (www.kase.kz).
7. Әрбір клирингілік қатысушы Биржаның "Клирингілік қатысушылар туралы ереже" ішкі құжатына сәйкес оған берілген санатты ескере отырып есеп айырысуды жүзеге асырады.
8. Деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысулар есеп айырысу-клиринг сессияларын өткізу уақытын регламенттейтін Биржаның ішкі құжатында белгіленген мерзімде жүзеге асырылады.

9. Биржаның клирингілік қатысушылардың талаптары мен міндеттемелерінің сомаларын олардың есептік шоттарында көрсетуі деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысу-клирингілік сессия аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады.

Клиринг ережелеріне сәйкес қалыптастырылған клирингілік есептер Биржаның есеп шоттарында деривативтер нарығындағы сауда-саттық және клиринг қорытындылары бойынша айқындалған клирингілік қатысушылардың талаптары мен міндеттемелерінің сомаларын көрсетуі үшін негіз болып табылады.

3 бап. Биржаның корреспонденттік шоты

1. Биржа деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуды жүзеге асыру, сондай-ақ кепілдік жарналарды сақтау және қатысушыларды қамтамасыз ету үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі қазақстандық теңгедегі корреспонденттік шотты пайдаланады.

Биржаның корреспонденттік шотының деректемелері Биржаның интернет-ресурсында жарияланады (www.kase.kz).

2. Корреспонденттік шоттың деректемелері өзгерген жағдайда, бұл туралы клирингілік қатысушыларға электрондық пошта арқылы жеке хабарламалар жіберу және интернет-ресурсқа тиісті ақпараттық хабарламаларды және корреспонденттік шоттың өзгертілген деректемелерін жариялау арқылы хабарлайды.

Биржа клирингілік қатысушыларды Биржаның корреспонденттік шотының өзгертілген деректемелерін есептеу кезінде қолдану басталған күнге дейін бес жұмыс күнінен кешіктірмей өзінің корреспонденттік шоты деректемелерінің өзгергені туралы хабардар етуге міндетті.

4 бап. Клирингілік қатысушылардың банктік шоттары

1. Биржадан түсетін қазақстандық теңгені есептеу және есепке алу үшін клирингілік қатысушылар Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінде, Қазақстан Республикасының екінші деңгейдегі банктерінде немесе "Бағалы қағаздардың орталық депозитарий" АҚ ашылған қазақстандық теңгедегі меншікті банктік шоттарын пайдалануға құқылы.

Клирингілік қатысушылар есеп айырысуды бөлек жүзеге асыру және меншікті және клиенттік ақшаны есепке алу үшін жекелеген банк шоттарын пайдалануға құқылы.

2. Клирингілік қатысушылар биржадан түсетін қазақстандық теңгені есепке алуға арналған банктік шоттардың деректемелерін осы Ереженің 1 қосымшасының нысаны бойынша Биржаға беруге міндетті.
3. Клирингілік қатысушылар деректемелері осы баптың 2 тармағына сәйкес биржаға берілген банк шоттарының деректемелерінің өзгергені немесе жабылғаны туралы Биржаға дереу хабарлауға міндетті.
4. Клирингілік қатысушы Биржаға банк шоттарының анық емес деректемелерін беру салдары үшін, сондай-ақ Биржаның осындай анық емес деректемелерді пайдалануына байланысты Биржаның ықтимал залалдарын өтеуді қоса алғанда, осы баптың 3 тармағында белгіленген міндетті бұзу салдары үшін толық жауапты болады.

5 бап. Клирингілік қатысушылардың Биржаның пайдасына төлемдері

1. Биржа алдында міндеттемесі бар клирингілік қатысушы есеп айырысу-клиринг сессияларын өткізу уақытын регламенттейтін Биржаның ішкі құжатында белгіленген мерзімнен кешіктірмей Биржаның корреспонденттік шотына осындай міндеттеменің қазақстандық теңгесін есептеуді қамтамасыз етуге немесе осы міндеттемені Клиринг ережелерінде көзделген өзге тәсілмен орындауға міндетті.
2. Клирингілік қатысушы деривативтер бойынша сауда күні басталғанға дейін, сондай-ақ осындай сауда күні ішінде қамтамасыз етуді қалыптастыру үшін Биржаның корреспонденттік шотына ақша аударуға (осы баптың 1 тармағында көрсетілген міндеттемелерді орындаудан басқа) құқылы.
3. Клирингілік қатысушыға есеп айырысуды жүзеге асыру кезінде төлемдерді Биржаның пайдасына филиалдарға, еншілес ұйымдарға немесе кез келген өзге үшінші тұлғаларға беруге тыйым салынады.

Осы тармақтың бірінші абзацында белгіленген тыйым клирингілік қатысушының Биржа алдындағы міндеттемелерін өз бетінше орындауға мүмкіндігі болмаған жағдайда Биржа Басқармасы Төрағасының немесе Биржаның есеп айырысу бөлімшесіне жетекшілік ететін Басқарма мүшесінің жазбаша рұқсатымен қолданылмауы мүмкін. Бұл жағдайда клирингілік қатысушы өз міндеттемелерін орындай алмау себептерінің сипаттамасын, сондай-ақ клирингілік қатысушының міндеттемелерін орындау бойынша төлемді жүзеге асыратын заңды тұлғаның атауы мен банктік деректемелерін қамтитын өтініш беруге тиіс. Өтінішке қол қою үлгілері бар биржаға ұсынылған құжатқа сәйкес осы клирингілік қатысушының атынан бірінші қол қою құқығы бар тұлға қол қоюға тиіс.

6 бап. Клирингілік қатысушылардың пайдасына Биржаның төлемдері

1. Егер мұндай талап клирингілік қатысушының осы Ережелерге 3 қосымшаның нысаны бойынша жасалған өтінішімен ресімделсе (осы баптың 2 тармағында белгіленген шектеуді ескере отырып), Биржа өзінің корреспонденттік шотынан клирингілік қатысушыға оның пайдасына ақша аударуға қойылатын талаптарын орындау үшін ақша аударуға төлем тапсырмасын беруге міндетті.
2. Осы баптың 1 тармағында көрсетілген өтініштерді алған кезде Биржа олардың осы Ережелердің 8 бабында белгіленген шарттарға сәйкестігін тексереді. Егер мұндай өтініш осы Ережелердің 8 бабында белгіленген шарттардың кез келгеніне сәйкес келмесе, Биржа ақша аударуға арналған өтінішті қабылдаудан бас тартуға міндетті.
3. Ақша аударуға арналған өтініш осы Ережелердің 8 бабында белгіленген талаптарға сәйкес келген жағдайда, Биржа корреспондент банкке клирингілік қатысушыға ақша аударуға арналған төлем тапсырмасын көрсетілген өтінішті алғаннан кейін бір сағат ішінде береді.

7 бап. Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау

1. Клирингілік қатысушы Биржаға осы Ережелерге 2 қосымшаның нысаны бойынша жасалған Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініш беруге құқылы. Биржаның клирингілік қатысушылардан Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініштерді қабылдау уақыты - Нұр-Сұлтан қаласының уақытымен сағат 09.00-ден 17.30-ға дейін.
2. Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы өтініш клирингілік қатысушының Биржаның корреспонденттік шотында күнделікті

клиринг қорытындылары бойынша есептелген барлық қол жетімді соманы тұрақты негізде (белгілі бір мерзімсіз) сақтау ниетін білдіретін құжат болып табылады.

3. Осы Ережелерге 2 қосымшаның нысаны бойынша өтінішке трейдер не клирингілік қатысушының өзге уәкілетті қызметкері қол қояды және ол ақпаратты беру жүйесінде электрондық цифрлық қолтаңбаны қолдана отырып, электрондық нысанда ұсынылуға тиіс". eTransfer.kz " немесе қағаз тасығышта.

8 бап. Клирингілік қатысушылардың ақша аударуға өтініш беру шарттары

1. Клирингілік қатысушы Биржаға осы Ережелерге 3 қосымшаның нысаны бойынша жасалған, Клиринг ережелеріне сәйкес айқындалған қолжетімді сомадан аспайтын мөлшерде оның пайдасына ақша аудару туралы өтініш беруге құқылы. Клирингілік қатысушылардан деривативтер нарығындағы сауда күні басталғаннан бастап Нұр-Сұлтан қаласының уақытымен сағат 17.30-ға дейін олардың пайдасына ақша аудару туралы өтініштерді Биржаның қабылдау уақыты.
2. Клирингілік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы өтініш осы клирингілік қатысушының Биржаның корреспонденттік шотындағы клирингілік қатысушының қол жетімді сомасының бір бөлігін аудару жөніндегі талабы болып табылады және Клиринг ережелеріне сәйкес деривативтер нарығының сауда-клирингілік жүйесінде жүзеге асырылған осындай аударым мүмкіндігін тексерудің оң нәтижесі болған кезде Биржа орындауға тиіс.

Осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген тексеру нәтижесі теріс болған жағдайда, Биржа мұндай өтінішті орындамайды.

3. Клирингілік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы өтінішті клирингілік қатысушы биржаға ақпаратты беру жүйесінде XML-форматта электрондық нысанда ұсынады "eTransfer.kz" трейдердің не клирингілік қатысушының өзге де уәкілетті қызметкерінің электрондық цифрлық қолтаңбасын қолдана отырып.
4. Осы баптың күші клирингілік қатысушының кепілдік жарнасын қайтару жағдайларына қолданылмайды. Кепілдік жарнаны қайтару шарттары мен тәртібі клиринг Ережелерінде белгіленген.

9 бап. Деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру кезіндегі шектеулер

1. Клирингілік қатысушы немесе оның бенефициарлық меншік иесі террористік қызметке қатысы бар адамдардың тізіміне, Терроризмді және экстремизмді қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізбесіне, жаппай қырып-жою қаруын таратуды қаржыландырумен байланысты ұйымдар мен тұлғалардың тізбесіне енгізілген кезде, Биржа Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Биржаның ішкі құжаттарында көзделген тәртіппен және мерзімдерде, клиенттердің операцияларын тоқтату тәртібін реттейтін Биржаның ішкі құжатына сәйкес осындай клирингілік қатысушының ақшасымен операцияларды тоқтату бойынша іс-шараларды жүзеге асырады.
2. Биржа Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының заңнамасына және Биржаның ішкі құжаттарына сәйкес осы баптың 1 тармағында көрсетілген клирингілік қатысушымен деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру жөніндегі операцияларды қайта бастайды.

10 бап. Клиринг қатысушысының төлем тәртібін бұзуы

1. Клирингтік қатысушы төлем тәртібін бұзу деп танылады (осы баптың 2 тармағында белгіленген ерекшеліктерді ескере отырып):
 - 1) Биржаның корреспонденттік шотына есеп айырысуды жүзеге асырған күні осы клирингтік қатысушының міндеттеме сомасын есепке жатқызбау немесе толық емес көлемде есепке жатқызу;
 - 2) есеп айырысу-клиринг сессияларын өткізу уақытын регламенттейтін Биржаның ішкі құжатымен белгіленген уақыттан кешірек осы қатысушының корреспонденттік шотына міндеттеменің сомасын есепке жатқызу.
2. Егер клирингтік қатысушының тиісті міндеттемесін ол Клиринг ережелеріне сәйкес дербес реттесе, осы баптың 1-тармағында көрсетілгендердің ішінен болған жағдайлар төлем тәртібін бұзу деп танылмайды.
3. Клирингтік қатысушының төлем тәртібін бұзуы Биржаның осы клирингтік қатысушының талаптарын және оның ақшаны қайтару жөніндегі талаптарын орындамауы үшін сөзсіз және жеткілікті негіз болып табылады.
4. Төлем тәртібін бұзуға жол берген клирингтік қатысушының міндеттерін реттеу тәртібі клиринг Ережелерінде белгіленген.
5. Төлем тәртібін бұзуға жол берген клирингтік қатысушы Биржа Басқармасының шешімі бойынша барлық немесе жекелеген қаржы құралдарымен сауда-саттыққа қатысудан шеттетілуі мүмкін. Мұндай шеттету мерзімі Биржа Басқармасының шешімімен белгіленеді.

11 бап. Клиринг қатысушысының Биржалық талап етуін орындамау

1. Осы Ережелердің 12 бабында белгіленген шектеулерді ескере отырып, клирингтік қатысушының талаптарын Биржаның орындамауы деп танылады:
 - 1) клирингтік қатысушының ақша аудару бойынша орындауға жататын талаптарының сомасын есепке жатқызбау немесе толық емес көлемде есепке жатқызу;
 - 2) клирингтік қатысушының банк шотының деректемелерін оның талабын төлеуге төлемді жүзеге асыру кезінде бұзу.
2. Талаптарын Биржа орындамаған клирингтік қатысушы нақты залалды және/немесе тұрақсыздық айыбын өндіріп алу туралы өтінішпен дау-жанжалдарды шешу жөніндегі Комиссияға жүгінуге құқылы.

12 бап. Биржаның жауапкершілігін шектеу

1. Биржа есепке жатқызылмағаны және/немесе есепке алынбағаны және/немесе толық көлемде есепке алынбағаны үшін жауапты болмайды:
 - 1) Егер клирингтік қатысушы осы күні Биржа алдындағы өз міндеттемесін орындамаса, клирингтік қатысушының қандай да бір күнгі талаптары;
 - 2) Егер осы клирингтік қатысушыға, оның негізгі ұйымына немесе бенефициарлық меншік иесіне қатысты ақша аудару мүмкіндігін қосымша тексеру және/немесе сәйкестендіру және/немесе бағалау процедуралары немесе салдары Биржаның корреспондент Банкінің осы клирингтік қатысушыға ақша аударуға арналған тапсырмасын орындамауы, толық немесе уақтылы орындамауы болып табылатын өзге де процедуралар жүргізілсе, клирингтік қатысушының талаптары.
2. Биржа клирингтік қатысушылардың талаптарын уақтылы орындау үшін өз құзыретіне кіретін шараларды қабылдайды.

3. Кез келген жағдайда Биржа төлейтін тұрақсыздық айыбының мөлшері клирингтік қатысушының орындалған талабының мөлшерінен (клирингтік қатысушылардың орындалмаған талаптары) 0,05%-дан аспауға, ал ішінара орындалған жағдайда-тұрақсыздық айыбының мөлшері талаптың орындалмаған бөлігінің мөлшерінен 0,05%-дан аспауға тиіс.

13 бап. Еңсерілмейтін күш жағдайлары

1. Еңсерілмейтін күш мән-жайлары деп:
 - 1) өрт, жер сілкінісі және өзге де дүлей зілзалалар, соғыс, соғыс қимылдары, террористік актілер, халық толқулары, ереуілдер, құлыптар, эмбарго, мемлекеттік органдар белгілеген өзге де экономикалық санкциялар, тыйым салулар мен шектеулер;
 - 2) Биржа және/немесе қатысушылар есептеулерді жүзеге асыру үшін пайдаланатын "Қазақстан банкаралық есеп айырысу орталығы" РМК бағдарламалық-техникалық құралдарының ақаулығы в.
2. Қазақстан Республикасының тиісті (құзыретті) органының немесе тиісті мемлекеттің өзге де құзыретті органының (ұйымының) құжаты осы баптың 1 тармағының 1) тармақшасында көрсетілген мән-жайлар арасынан еңсерілмейтін күш мән-жайларының басталу фактісін растайтын және оның қолданылу ұзақтығын айқындайтын құжат болып табылады.
3. Осы баптың 1-тармағының 2) тармақшасында көрсетілген еңсерілмейтін күш мән-жайының басталу фактісін растайтын және оның қолданылу ұзақтығын айқындайтын құжат "Қазақстандық банкаралық есеп айырысу орталығы" РМК бірінші басшысы не оны алмастыратын адам қол қойған (қол қойған) анықтама немесе өзге құжат болып табылады.
4. Еңсерілмес күш мән-жайының туындауына байланысты есеп айырысуларды жүзеге асыру мүмкін еместігі туындаған тұлға осындай есеп айырысулар шеңберінде төлемдер бенефициарларын еңсерілмес күш мән-жайының басталуы, оның қолданылуының болжамды мерзімі және оның тоқтатылуы туралы дереу хабардар етуге міндетті.

Егер осы тармақтың бірінші абзацында көрсетілген тұлға клирингтік қатысушы болып табылса, мұндай клирингтік қатысушы биржаға оны алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде осы баптың 2 тармағында немесе 3 тармағында көрсетілген құжатты ұсынуға міндетті.
5. Биржа және/немесе клирингтік (клирингтік) қатысушы (қатысушылар) егер мұндай бұзушылық тиісті талаптар және/немесе міндеттемелер туындағаннан кейін басталған еңсерілмейтін күш мән-жайларының әрекетінен туындаған жағдайда, талаптарды және/немесе міндеттемелерді орындау мерзімдерін бұзғаны үшін жауапкершіліктен босатылады.
6. Еңсерілмес күш мән-жайлары туындаған кезде есеп айырысуды жүзеге асыру мерзімдері осындай мән-жайдың әрекеті уақытына мөлшерлес кейінге шегеріледі.

14 бап. Тұжырымды қағидалар

1. Реттеу тәртібі осы Ережеде және Биржаның өзге ішкі құжаттарында белгіленбеген деривативтер нарығындағы сауда-саттықтар бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыруға байланысты жағдайлар, сондай-ақ деривативтер нарығындағы сауда-саттықтар бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыруға байланысты кез келген даулар даулар мен жанжалдарды шешу жөніндегі Комиссияның шешуіне жатады. Мұндай рұқсат мүмкін болмаған кезде – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес рұқсат етіледі.
2. Осы Ережелер қажеттілігіне қарай, бірақ үш жылда бір реттен сиретпей өзектендіруге жатады.

Басқарма Төрайымы

А.Ө. Алдамберген

Деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру ережелеріне

1 қосымша

**Банк шотының
ДЕРЕКТЕМЕЛЕРІ**

(клирингтік қатысушының атауы)	Парақ ¹
	☐ Бұрын берілгендерден басқа ²
Беру күні және уақыты	☐ Бұрын берілген орнына ²
Банк шотының деректемелері қолданылатын күн	☐ Бірінші рет берілген ²
Клирингтік қатысушының банктік шотының түрі	☐ жеке ақшасын есепке алуға арналған жеке банк шоты ²
	☐ клиенттік ақшаны есепке алуға арналған жеке банктік шот ²

Бенефициардың атауы ²	
Банк шотының нөмірі (ЖСК ⁴)	
БСН ⁵	
Бенефициар банктің атауы ⁶	
Бенефициар банктің БСК ⁷	
Кбе ⁸	

¹ " X дан n парағында" форматында.

² Қажетті нұсқаны x немесе ✓ белгімен белгілеңіз

³ Осы қосымшада бенефициар деп клирингтік қатысушы түсініледі.

⁴ Банк шотының нөмірі болып табылатын жеке сәйкестендіру коды.

⁵ Клирингтік қатысушының Бизнес-сәйкестендіру нөмірі.

⁶ клирингтік қатысушының банктік шоты ашылған банктің атауы.

⁷ клирингтік қатысушының банктік шоты ашылған банктің банктік сәйкестендіру коды.

⁸ бенефициар коды.

[Бірінші басшының лауазымы]

[қолтаңба]

[Тегі, аты-жөні]

[Бас бухгалтер лауазымы]

[қолтаңба]

[Тегі, аты-жөні]

Қолтаңбалар тексерілді
(Биржаны тексерген қызметкердің жеке мөртабаны,
тексеру күні)

Деривативтер нарығындағы
сауда-саттық бойынша есеп
айырысуларды жүзеге
асыру ережелеріне

2 қосымша

Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау туралы

ӨТІНІШ

"Қазақстан қор биржасы"АҚ

(клиринглік қатысушының атауы)	Өтінішті беру күні
	Өтініш беру уақыты
	Өтініш қолданылатын күн
Клиринглік қатысушының есеп шотының түрі	☐ меншікті есеп шоты*
	☐ біріктірілген клиенттік есеп шоты*

Осымен жоғарыда аталған клиринглік қатысушы Биржаның корреспонденттік шотында ақшаны сақтау ниеті туралы мәлімдейді.

Осы өтініш клиринглік қатысушы өзге өтінішті кешірек бермегендіктен қолданылады.

* Қажетті нұсқаны немесе белгімен белгілеңіз

Клиринглік қатысушыдан (трейдердің не уәкілетті қызметкердің қолы, тегі, аты-жөні)	Трейдердің немесе уәкілетті қызметкердің қолы тексерілді ☐ Қабылданды ☐ Қабылдавнбады Қабылдаудан бас тарту себебі: (Биржаны тексерген қызметкердің жеке мәртабаны, тексеру күні)
---	---

Деривативтер нарығындағы сауда-саттық бойынша есеп айырысуларды жүзеге асыру ережелеріне

3 қосымша

Клирингтік қатысушының пайдасына ақша аудару туралы

Ө Т І Н І Ш

Xml файлын қалыптастыру ерекшелігі

Кодтау – **utf-8**.

Файл міндетті өзгермейтін тақырыпты қажет етеді:

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>

Файл атауының мысалы: **XML24KASPI35.xml**

Файл атауының құрамы	Файл атауы бөлімдерінің сипаттамасы
Пішім атауы	Өрқашан XML24
Клирингтік қатысушының коды	5 таңба. Мысалы: KASPI
Хабарламаның реттік нөмірі	Өрқашан хабарлама ішіндегі "NUMBER" өрісіндегі мәнге тең

Барлық файл тегтері **<MESSAGE >** түбірлік тегінде болады. Барлық тегтердің болуы, тіпті бос мәнмен де қажет. Жоғарғы регистр қолданылады.

Теги	Файл ішіндегі тегтердің сипаттамасы
<NUMBER>	Міндетті түрде. Хабарламаның бірегей реттік нөмірі
<DATETIME>	Міндетті түрде. Хабарламаны dd.mm.yyyymm24:mi:ss форматында қалыптастыру күні мен уақыты, мысалы: 07.07.202011:05:00
<FIRMCODE>	Міндетті түрде. Клирингтік қатысушының коды
<BIN>	БСН, бар болса
<CURRENCY>	Міндетті түрде. Халықаралық форматтағы валюта коды, мысалы: KZT
<AMOUNT>	Шығаруға арналған сома. Мысалы, 80000000.00
<ACCOUNTTYPE>	Міндетті түрде. Ақша аударылатын есептік шотты таңдауға арналған арнайы код.
<IBAN>	Банктік шот нөмірі. Егер көрсетілмеген жағдайда, бұрын берілген банк шотының деректемелері пайдаланылатын болады.
<TRADER>	Міндетті түрде. Трейдердің не уәкілетті қызметкердің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) толық, кириллицада.

Xml24 файлын толтыру мысалы:

Файл атауы:
XML24KASPI35.xml

Метін:

<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>

<MESSAGE>

<NUMBER>35</NUMBER>

<DATETIME>07.07.2021 11:05:00</DATETIME>

<FIRMCODE>KASPI</FIRMCODE>

<BIN>950740000547</BIN>

<CURRENCY>KZT</CURRENCY>

<AMOUNT>1221.00</AMOUNT>
<ACCOUNTTYPE>DVOWN</ACCOUNTTYPE>
<IBAN>KZ48722S000000010424</IBAN>
<TRADER>ИвановВладимирИванович</TRADER>
</MESSAGE>